

Vår dato
05.07.2017
Deres dato
11.05.2017

Vår ref.
2017/2192
Deres ref.
201406138-7

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Att: Joachim Kjelstrup

Svar på høring vedrørende Søknad om konsesjon for bygging av Åmotfoss kraftverk i Nissedal kommune

Åmotfoss kraftverk SUS har søkt NVE om tillatelse til å utnytte vannfallet i Åmotfoss i Nidelva i Nissedal kommune. Det er søkt om tillatelse etter §8 i Vannressursloven. Åmotfoss ligger i Nissedal kommune ca. 10 km sør for kommunesenteret Treungen i Nissedal. Åmotfoss er et strykparti i Nidelva nedenfor samløpet mellom Fyresdalsåna og Nisserelva i Nidelva vannområde.

Kraftverket vil utnytte avrenninga fra et nedbørfelt på 2388 km². Inntaksdammen blir ca. 25 m lang. Fra inntaket skal vannet føres i en 110 meter lang kanal ned til kraftverket. Kraftverket som er et elvekraftverk vil ha en årlig middelproduksjon på 20,3 Gwh. Det blir ikke rørgate eller tunnel i tilknytning til kraftverket.

Det er ikke planlagt slipp av minstevannføring da søker mener at tiltaket ikke vil medføre tørrlegging av elveløpet.

Tiltaket vil medføre en permanent heving av vannspeilet i Nidelva i en sone på ca. 300 m oppstrøms inntaksdammen. De hydrologiske beregningene viser ellers at bygging av en inntaksterskel for Åmotfoss kraftverk med HRV på kote 157,7 vil påvirke vannstanden oppstrøms inntaket i hele strekningen opp til Høgefoss det meste av tiden. Elveløpet utsettes i dag jevnlig for betydelige vannstandsendringer. Økningen ansees som liten ved større vannføringer og ved flomsituasjoner mener man at vannstanden ikke vil endres sammenliknet med i dag. Den vesentligste forskjellen mener søker vil være opphør av perioder med ekstra lav vannstand på en 2,9 km lange strekning fra Åmotfoss forbi Haugsjåsund mot Høgefoss. Det betyr at vanddekt areal vil være større i perioder når Høgefoss kraftverk er ute av drift. Dette forventes å ha en positiv effekt for det akvatiske miljøet ved at potensielle oppvekstområder for fisk øker sammenliknet med dagens situasjon. Ved vannføringer over 100 m³/s blir det anslått at vannstanden ovenfor kraftverket vil være lik dagens situasjon. Ved lave vannføringer vil det være dammen som setter vannstanden oppstrøms. Nedstrøms kraftverket er det planlagt en kanalisering over en strekning på 400 meter. Det er ikke foreslått minstevannføring over dammen da arealet nedstrøms ikke blir tørrlagt. Det nevnes likevel mulighet for fiskepassasje (trapp) med et slipp på 250 l/s.

Verdifulle naturtyper

Åmotfoss er ikke en typisk foss, men et strykparti i Nidelva. Tiltaksområdet domineres av ung barskog som er noe påvirket av skogsdrift. Vel 500 meter oppstrøms planlagt inntaksdam er

naturtypen deltaområde (E01) utviklet der Hagabekken munner ut ved Fita-Steane. Området er velutviklet uten større inngrep.

Området ved Haugsjåsund er i perioder i dag preget av store variasjoner i vannstand i elva på grunn av kjøremønsteret knyttet til kraftverk lenger opp i vassdraget. Vannføringen i Nidelva ved Åmotfoss er påvirket av 20 reguleringer lenger opp i vassdraget som vanligvis resulterer i høyere vintervannføring enn under uregulerte forhold. Middelvannføringen er beregnet til ca. 64,5 m³/s, observasjoner anslår middelvannføringen til ca. 61 m³/s.

Kraftverk i nærheten er Høgefoss (157Gwh), Tjønnefoss (39Gwh), Nisser dam(12Gwh), Berlifoss(62Gwh), Dynjanfoss(168Gwh) og Soks(5Gwh). I tillegg er de fleste større innsjøer i nedbørsfeltet regulert til kraftformål. Det betyr at svært mange av vannforekomstene i dette vannområde er sterkt modifiserte (SMVF).

Fisk

Det finnes aure, abbor og sik på berørt strekning i Nidelva og Fyresdalsåna og hele influensområdet antas å være egnet gyte og oppvekstområde for disse artene. Området oppstrøms planlagt kraftverk vil sannsynligvis kunne få en forbedret effekt for fisk.

Selve Åmotfoss vil periodevis få en sterkt redusert vannføring ved etablering av kraftverket og inntaksdammen vil danne et absolutt vandringshinder og området nedstrøms vil bli negativt berørt da det her er planlagt kanalisering på en 400 m lang strekning som vil berøre potensielle gyteområder for aure.

Vi mener at det må utføres undersøkelser i hele området for temaet fisk for at kunnskapsgrunnlaget skal være godt nok før konsesjonssøknaden kan tas opp til behandling. Vi viser til « Lov om laksefisk og innenlandsfisk § 35» Her framgår det at det er forbudt å stenge helt for fiskens frie gang uten konsesjon etter vannressursloven. Hvis ikke konsesjonen bestemmer noe annet skal det i elv, elvearm eller bekk være et friløp som utgjør minst en åttendedel av vassdragets bredde på hver side av midtstrømslinjen ved middels sommervannstand.

Ved etablering av dam ved Åmotfoss vil nedvandrende fisk måtte passere kraftverket og det er oppgitt opptil 20 % dødelighet for liten fisk og for stor fisk vil dødeligheten være betydelig større. Av søknaden framgår det at tiltakshaver er positiv til å bidra med avbøtende tiltak for fisk i området. Det er også antydning at fiskepassasje (trapp) kan være et aktuelt tiltak. Ny kunnskap knyttet til fisk må innhentes for å kunne angi aktuelle avbøtende tiltak og for å kunne fastsette riktig vannføring. Vi mener det er en mangel ved søknaden at fiskepassasje (trapp) ikke er tegnet inn og tatt med i søknaden.

Fylkesmannen er videre usikker på bakgrunnen for at et område nedstrøms planlagt kraftverk skal kanaliseres 0,0-0,70 m i forhold til dagens normalvannstand over en strekning på 400 meter og hvordan dette vil påvirke forholdene for fisk. Området er beskrevet i den biologiske rapporten å ha bunnsstrat av sand og grus med gode gyte og oppvekstforhold for fisk.

Friluftsinnteresser

Det er oppgitt at influensområdet er en del brukt til rekreasjonsformål og at fiske etter aure og abbor blir benyttet. Det selges fiskekort for området. Det er positivt at det vil bli lagt til rette med veg for trygg passering ved Åmotfoss for eventuelle kanopadlere. Selve stryket vil ikke lenger bli tilgjengelig for elvepadling.

Samlet belastning

Søkers vurdering av samlet belastning for vassdraget og området ved Åmotfoss er på bakgrunn av kjent kunnskap å være middels stor. Med bakgrunn i betydelig kraftregulering i hele nedbørsfeltet

mener vi at vassdraget under ett er vesentlig utnyttet og at den samlede belastningen er betydelig knyttet til vannforekomstene i Nidelva vannområde.

Med hilsen

Ingvar Oland
Nestleder / Underdirektør

Arne Kjellsen
Senioringeniør

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift